

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

L.dz.DDI-1-50-16/453/2001/BK

Warszawa, dn. 8 maja 2001 r.

DECYZJA nr 23/2001

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz.U. z 31 grudnia 2000 r., nr 122, poz. 1319), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **odmawia wszczęcia postępowania** z wniosku Huty Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. z siedzibą w Inowrocławiu, przeciwko Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. w Warszawie, w sprawie nakazania Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A., zaniechania pobierania nadmiernie wygórowanych opłat związanych z dostawą paliwa gazowego, oraz określenia warunków tego zaniechania.

UZASADNIENIE

Dnia 9 kwietnia 2001 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek spółki Huta Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. z siedzibą w Inowrocławiu o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. (dalej również PGNiG). Zdaniem Huty Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. opłaty za paliwo gazowe pobierane przez PGNiG są nadmiernie wygórowane. Huta Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. kwestionowała zwłaszcza wysokość opłat za usługę przesyłową zmienną, stosowanych przez PGNiG.

Huta Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. we wniosku o wszczęcie postępowania podniosła zarzut, iż stawki za paliwo gazowe i usługi z tym związane, określone w nowej taryfie PGNiG S.A. obowiązującej od 15 marca br., spowodowały wzrost opłat za gaz ponoszonych przez spółkę o około 40% w stosunku do kosztów ponoszonych przez to przedsiębiorstwo w okresie uprzednim. Tak znaczny wzrost opłat, zdaniem spółki, będzie generował znaczną stratę przedsiębiorstwa w roku obecnym i stawia przedsiębiorstwo w niezwykle trudnej sytuacji finansowej.

W oparciu o przedstawiony stan faktyczny organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej również organem antymonopolowym) przeanalizował nadesłany wniosek i z analizy tej jednoznacznie wynika, że przedmiotowa sprawa nie ma charakteru antymonopolowego. Niniejsza sprawa dotyczyła przede wszystkim wysokości opłat za paliwa gazowe dostarczane przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, oraz usługi z tym związane.

Organ antymonopolowy przeanalizował aktualny stan prawny, na którym opiera się taryfa stosowana przez PGNiG S.A. i stosownie do powyższego zauważył, co następuje.

Obecnie obowiązujące taryfy, stosowane przez przedsiębiorstwa energetyczne, zostały opracowane zgodnie z wymogami ustawy *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 1997 r. nr 54, poz. 348 z późn. zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 20 grudnia 2000 r. w sprawie *szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie paliwami gazowym* (Dz.U. z 2001 r., nr 1, poz. 8). Przedsiębiorstwo energetyczne kształtuje taryfę w taki sposób, by odbiorca mógł na jej podstawie obliczyć należność odpowiadającą zakresowi usług związanych z zaopatrzeniem w paliwa gazowe – art. 5 ust 3 rozporządzenia.

Ponadto rozporządzenie niniejsze określa elementy obligatoryjne, które w taryfie za paliwa gazowe powinny być wyszczególnione. Zatem przedsiębiorstwo energetyczne, zgodnie z art. 7 ustala w taryfie:

1. ceny paliw gazowych
2. stawki opłat za przyłączenie do sieci
3. stawki opłat za usługi przesyłowe
4. stawki opłat abonamentowych
5. bonifikaty, upusty i opłaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców i warunków umów
6. opłaty za nielegalny pobór energii.

Z powyższego wynika, iż stawka pobierana przez zakład gazowniczy zawiera nie tylko cenę za energię faktycznie pobraną przez odbiorcę, lecz również opłatę za inne usługi świadczone przez przedsiębiorstwo energetyczne, w tym wspomnianą przez usługę tzw. przesyłową, obliczaną na podstawie uzasadnionych kosztów dostarczania paliwa gazowego do odbiorców lub grup taryfowych. Zatem opłatą tą obciążeni są wszyscy odbiorcy gazu, zaś wyszczególnienie jej w opłatach pobieranych przez przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązkiem dostawcy energii.

Ponadto, stawki opłat za usługi przesyłowe, o których mowa powyżej, oblicza się jako stawkę opłaty stałej oraz stawkę opłaty zmiennej. Zgodnie z art. 21 ust. 1 ww. rozporządzenia, stawki opłaty zmiennej za usługi przesyłowe, która wzbudziła największe wątpliwości wnioskodawcy, kalkuluje się na podstawie kosztów zmiennych określonych dla danej grupy taryfowej, a w szczególności kosztów:

1. zakupu paliw gazowych w ilości niezbędnej do pokrycia różnicy między ilością paliw gazowych wprowadzoną do sieci a ilością paliw gazowych pobraną z sieci przez odbiorców;
2. utrzymania standardów jakościowych dostarczanych paliw gazowych, poprzez zapewnienie niezbędnych rezerw tych paliw i zdolności przesyłowych w źródłach, magazynach i sieciach własnych oraz innych podmiotów.

Tym samym wyszczególnienie w taryfie poszczególnych składników opłat za paliwa gazowe i świadczone w tym zakresie usługi, jest zgodne z przepisami prawa.

Natomiast odnośnie zarzutu Huty Szkła Gospodarczego „Irena” S.A., iż PGNiG ustala wysokości wspomnianych wyżej opłat w sposób nadmiernie wygórowany, organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Do kompetencji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów należy m.in. zapobieganie nadużyciom przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą i monopolistyczną, ich siły rynkowej. Przepis 8 ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy antymonopolowej przewiduje, że do form wspomnianego nadużycia należy m.in. narzucanie przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą na rynku właściwym nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych. Faktem notoryjnym jest wprawdzie, że przedsiębiorstwa energetyczne działają w warunkach monopolu sieciowego. Nie znaczy to jednak, że wszystkie ich poczynania mogą być rozpatrywane przez pryzmat norm ustawy antymonopolowej. W obecnym stanie prawnym wysokość opłat pobieranych przez przedsiębiorstwa energetyczne (w tym zarówno ceny za dostarczone paliwo gazowe, jak i opłaty przesyłowej zmiennej) zatwierdzana jest bowiem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, a zatem opłaty te noszą charakter cen regulowanych. W myśl art. 45 ust. 1 *Prawa energetycznego* (Dz. U. z 1997 r. nr 54, poz. 348 z późn. zmianami) organ ten, zatwierdzając przedstawione przez przedsiębiorstwa energetyczne taryfy, powinien zapewnić:

1. pokrycie uzasadnionych kosztów działalności przedsiębiorstw energetycznych,
2. ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen.

Tym samym obecnie obowiązujące przepisy jednoznacznie wskazują, że to Prezes URE czuwa, aby przedsiębiorstwa energetyczne nie wykorzystywały posiadanej pozycji rynkowej poprzez pobieranie opłat za świadczone usługi w nieuzasadnionej wysokości i to właśnie ten organ jest właściwy do rozpatrywania spraw poruszonych we wniosku. Organ ten obligatoryjnie odmawia zatwierdzenia taryfy przedsiębiorstwa energetycznego w sytuacji, gdy ustalone w niej opłaty naruszają interesy konsumentów – art. 47 ust. 2 *Prawa energetycznego*. Prezes URE potwierdzając zgodność przedłożonego mu przez przedsiębiorstwo energetyczne wniosku taryfowego z obowiązującymi przepisami prawnymi, lub też dokonując jego ewentualnej modyfikacji, czyni to w formie aktu władczego – decyzji administracyjnej.

Zatem to właśnie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki posiada przewidziane ustawą środki prawne, służące do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, prawidłowej gospodarki paliwami i energią oraz ochrony interesów odbiorców. Kompetencje Prezesa URE w tym zakresie wynikają z uprawnień zarówno do zatwierdzania, jak i kontrolowania taryf przedsiębiorstw energetycznych (art. 23 ust. 2 pkt 2 *Prawa energetycznego*).

Tym samym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może zarzucać przedsiębiorstwom energetycznym stosowania praktyk monopolistycznych, jeżeli przedsiębiorstwa te pobierają opłaty w wysokości zatwierdzonej przez organ regulujący ich działalność.

Zatem w ocenie organu antymonopolowego postawienie Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. zarzutu praktyk monopolistycznych z artykułu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, nie znajduje uzasadnienia.

Dodatkowo zauważyć należy, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów może kontrolować jedynie działania przedsiębiorców, w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy antymonopolowej, a nie organów administracji państwowej, do których to zalicza się Urząd Regulacji Energetyki, zatwierdzający taryfy dla przedsiębiorstw energetycznych.

Jednocześnie chcielibyśmy poinformować Państwa z uwagi na skalę problemu, przedstawionego w napływających do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów skargach, związanych z wejściem w życie zmian w taryfie PGNiG S.A. a przynoszących tak niebagatelny wzrost cen paliwa gazowego, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwrócił się do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z prośbą o rozważenie możliwości weryfikacji taryfy PGNiG S.A.. W załączeniu przesyłamy wnioskodawcy kopię niniejszego wystąpienia.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy antymonopolowej stanowi, że Prezes Urzędu może odmówić, w drodze decyzji, wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie zostały naruszone przepisy ustawy dotyczące zakazu praktyk naruszających konkurencję. Zdaniem organu antymonopolowego taka właśnie sytuacja zachodzi niniejszej sprawie. Stosowane przez PGNiG opłaty, są bowiem zgodne z obowiązującym porządkiem prawnym, natomiast ich wysokość uzależniona jest od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, którego działalność nie podlega kontroli ze strony Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Stąd orzeka się jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronom służy odwołanie do Sadu Okręgowego w Warszawie – sądu antymonopolowego, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

*Z upoważnienia Prezesa
Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

*D.O. DZIEKATORA
Departamentu Infrastruktury*

Andrzej Gruszyński

Otrzymuje:

Pan
Artur Lewicki
Pełnomocnik Huty Szkła Gospodarczego „Irena” S.A. z siedziba w Inowrocławiu
Kancelaria Prawnicza „Lege Artis”
Spółka Komandytowa
Ul. Śniadeckich 49
85-950 Bydgoszcz